

DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Zöldfátyolkák vizsgálata kémiai ökológiai módszerekkel szőlőben és kukoricában

Lőrincz Péter

Növényorvos MSc., nappali tagozat

Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Szénási Ágnes, egyetemi docens, MATE, NVI, INVT

Külső témavezető: Dr. Koczor Sándor, tudományos főmunkatárs, ATK NVI, ELKH

A növényvédelemben egyre jelentősebb szerepet kap a biológiai védekezés. A kémiai ökológia tudományterülete segítséget nyújt ebben, mely lehetőséget ad például természetes ellenségek viselkedésének befolyásolására. A kísérleteink célkitűzése volt a zöldfátyolkák populációinak felmérése a területeken, a közönséges zöldfátyolkák (*Chrysoperla carnea* fajkomplex) tojásrakási aktivitásának vizsgálata különböző illatanyag-kombinációkkal, illetve a tojásrakási aktivitás összehasonlítása az adott kultúrák szegélyében és belsejében. A szabadföldi kísérleteket egy művelt és egy felhagyott mogyoródi szőlőültetvényben, illetve gödöllői kukoricatáblákban és szegélyükben végeztem 2022-ben és 2023-ban. A kísérletek során CSALOMON® VARL típusú varsás csapdákat és tojásgyűjtő lapokat alkalmaztunk virágillatanyag (Ch06), virágillatanyag+szkvalén (Ch06+Sqv) és ammónium foszfát csalétekkel.

A fogott imágók közül kizárólag a *Chrysoperla carnea* fajkomplex egyedei kerültek elő, azonban számuk kevés volt a statisztikai kiértékeléshez. Az ammónium-foszfát csalogató hatását a kísérletek nem igazolták. A tojásrakás mindkét évben és kultúrában a júniusi és júliusi időszak volt a legaktívabb. A Ch06 és a Ch06+Sqv csalétek is szignifikánsan több tojás lerakását eredményezte a csalétek nélküli kontrollhoz képest, de egymáshoz viszonyítva nem mutattak statisztikai eltérést. A művelt és a művelésből kieső terület között mindkét évben csak a szőlő esetén volt szignifikáns eltérés, az előzetes várakozásokkal szemben a művelt szőlőben volt nagyobb a lerakott tojások száma.

Összességében a kísérletek igazolták a virágillatanyag (Ch06) és a kombinált (Ch06+Sqv) csalétek hatását a közönséges zöldfátyolka nőstények tojásrakóhelyválasztására, amit érdemes lehet más kultúrákban tovább vizsgálni. Más ragadozó fajok (pl. pókok) kémiai ökológiai vizsgálata is perspektivikus lehet a jövő növényvédelme szempontjából.